

**Protocol da la radunanza generala 2018
dals 21 avrigl 2018, 10:15 – 13:00
illa sela cumünela a Samedan**

Tractandas

1. Salüd
2. Tscherna dals dombravuschs
3. Approvaziun dal protocol da la radunanza generala dals 22 avrigl 2017
4. Rapport presidial 2017
5. Rapport Chesin Manella e collavuratur Lia Rumantscha
6. Rendaquint 2017
7. Tour cogniziun dal rapport da la cumischiun sindicatoria
8. Approvaziun dal rendaquint 2017
9. Program da lavur 2018/19
10. Inviar la restructuraziun da l'UdG
11. Fixar l'indemnisaziun per la suprastanza
12. Fixar la contribuziun annuala
13. Preventiv 2019
14. Varia

Preschaints:	32 commembras e commembers cun dret da vuschar
S-chüsats:	M. Aebli, Ph. Gunziger, G. Tratschin, R. Roussette, U. Regli, S. Aspirion, K. Streit, M. Rätz, O. Knapp, M. Sedlacek, F. Giovanoli, C. Brunold, V. Barandun, L. Nicolay, A. Rodigari, C. Bott, C. Collenberg, J. Rinatscha, G. Florineth, D. Toutsch, A. Kirchen, J. Guidon, U. Dubs, J. D. Parolini, J. Falett, C. Linsel, C. Troncana, N. Manatschal, L. Martinelli, R. Cusini, V. Gartmann, G. Capeder, J. F. Huder, B. Vital, M. Gabriel.
Medias:	1 persuna

---

2. Tscherna dals dombravuschs

Sco dombravuschs vegnan tschernüs:
Carola Bezzola, Puntraschigna e
Romedì Arquint, S-chanf.

3. Approvaziun dal protocol da la radunanza generala dals 22 avrigl 2017

I vegn giavüschà da precisar il text pro la tractanda 8, tschernas, a la fin dal l'ultim paragraf cun agiundscher "illa suprastanza da la Lia Rumantscha": "[...] ed ad Anna Chatrina Brunold sco candidata per suppleanta da la delegada *illa suprastanza da la Lia Rumantscha*". Cun quista adattaziun vegn il protocol da la radunanza generala dals 22 avrigl 2017 approvà.

4. Rapport presidial 2017

In seis rapport dà il president, Hermann Thom ün sguard inavo sül on da gestiun: el manzuna la müdada da persunal chi'd es successa d'ürant l'on in suprastanza; la tscherna da la candidata da l'UdG, Angela Jann in suprastanza da la Lia Rumantscha e declera cha sper las fatschendas ordinarias s'haja lavurà vi da duos temas principals, las finanzas da l'uniun e la dumonda co integrar plü bain pussibel tuot las forzas chi s'ingaschan pel rumantsch in nossa regiun. Ils affars ordinaris ha la suprastanza reglà in 10 sezzüdas, üna da quellas es statta ün di strategic i'l Chesin Manella ingio cha Maria Dosch ha pudü preschantar als novs commembers da la suprastanza la libreria e'l secretariat da l'UdG. Culla Lia Rumantscha as esa in trattativas per coordinar meglder a regard sustegns finansials. Per redüer ils cuosts da produziun ha la suprastanza decis da far üna müdada dal format dal Chalender Ladin. Il Chalender Ladin sarà in avegnir 1.5 cm plü stret. Quel müdamaint nu ha però ingüna influenza sül cuntgnü dal Chalender Ladin. Hermann Thom finischa cun dar ün sguard i'l avegnir e manzuna duos grondas sfidas: la situaziun finanziaria precara da l'UdG e l'adattaziun a las pretaisas dal temp dad hoz da las structuradas e dals statüts da l'UdG.

Discussiun:

Ad ün commember disturba cha la radunanza generala saja ün ritual da tadlar rapports. El giavüscha daplü temp per discuter las dumondas actualas. Implü intimescha el a la suprastanza da trar a nüz meglder las medias per rapportar d'ürant l'on da quai chi gira in suprastanza.

5. Rapport Chesin Manella e collavurats Lia Rumantscha

Maria Dosch da giò rapport pel Chesin Manella: sper la vendita in butia vegna fat adüna daplü adöver da la *Vendita Online*. Il Chesin Manella es stat preschaint culla maisa da cudeschs rumantschs pro differents marchats ed occurrenzas. Maria Dosch dà üna survista dals arrandschamaints e da las exposiziuns chi'd han gnü lö i'l Chesin Manella d'ürant l'on e manzuna las occurrenzas chi sun planisadas pels prossems mais.

Mario Pult manzuna in seis rapport: l'occurrenza da scriver *Pled Pierla*; la collavuraziun culs "Multiplicatur"; ils cuors da rumantsch; las sairadas rumantschas e las occurrenzas in connex culla votaziun "No Billag".

Martina Shuler manzuna co ch'ella es landervia da tscherchar partenaris in Engiadin'Ota chi'd hajan interess da publichar in lingua rumantscha e co ch'ella vules megldrar la collavuraziun cullas instituziuns.

Flurina Plouda preschainta ils novs prodots dals *Kidsfits* la sporta per famiglias, canortas, gruppas da gö e scoulinas da la Lia Rumantscha.

6. Rendaquint 2017

Il chaschier Romedi Conradin preschainta il bilantsch e'l quint da gestiun per l'on 2017. La vendita da cudeschs s'ha diminuida da ca. frs. 5'500 quai chi'd es 12% damain da l'on avant. Il Chalender Ladin es ligermaing deficitari. Il Dun da Nadal ha fat guadogn. Il rendaquint da la Chasa Paterna es equilibrà. La promoziun da lingua e cultura ha fat ün pitschen deficit. Pro las contribuziuns haja dat ün liger augmoint e grazcha ad ün'entrada extraordinaria serra il quint cun ün pitschen guadogn.

7. Tour cogniziun dal rapport da la cumischiun sindicatoria

Ils rapreschantants da la cumischiun sindicatoria as laschan s-chüsar e perquai prelegia il president lur rapport. Quel renda specialmaing attent a la situaziun precara cul chapital agen ed intimescha d'agir subit.

Discussiun:

Dumonda   L'import total dal bilantsch diminuischa dals 31.12.2016 als 31.12.2017 da raduond frs. 15'000. In quella perioda fa l'uniun ün guadogn da frs. 617. Co es quai pussibel cha'l bilantsch va tant aval cun far ün guadogn?

Resposta Sa cha tuots duos commembers da la cumischiun sindicatoria e'l rapreschantant da la Lischana Fiduziari nu sun preschaints resta quista dumonda sainza resposta sufficiainta.

Intimaziun: Our da la radunanza vain fat l'intimaziun dad indichar daplü detagls pro'l punct contribuziuns, uschè cha las contribuziuns da la Lia Rumantscha sun visiblas.

8. Approvaziun dal rendaquint 2017

L'approvaziun dal rendaquint 2017 vegn spostada sülla prosma radunanza generala.

9. Program da lavur 2018/2019

Il president preschainta il program da lavur chi prevezza sper las accziuns ed ediziuns üsitadas l'elavuraziun da propostas per l'adattaziun da las structurass e dals statüts da l'UdG ed üna festa dal giubileum *40 ons Chesin Manella*.

10. Inviar la restructuraziun da l'UdG

Il president preschainta ils deficits da la structura actuala seguaintamaing:

- la glieud chi cumpra il Chalender Ladin nu sa chi dvaintan uschè commember da l'UdG,
- l'UdG nun ha ingünas entradas da contribuziuns da seis commembers,
- i nun existan ingünas glistas d'adressas dals commembers da l'UdG.

Per surgnir da la radunanza generala üna clera incumbenza a regard restructuraziun ha il president previs da far üna votumaziun consultativa.

Discussiun:

Our dal public vegnan fats ils seguaints votums:

- Es la suprastanza il gremi adattà per elavurar propostas? Nu füssa da nomnar üna cumischiun independenta da la suprastanza per quel scopo?
- Üna famiglia cumpra be ün Chalender Ladin per plüssas personas. Quai es eir ün motiv per separar commembranza e vendita dal Chalender Ladin.
- Il deficit cha'l Chalender Ladin fa es ün problem fundamental da l'UdG.
- l'ì ravuogl da la radunanza generala pudaina be discuter la direcziun generala. La cumischiun dess elavurar variantas in detagl.
- Per pudair spordscher il Chalender Ladin a giuvens e vegls vess quel da gnir derasà eir in fuorma digitala.
- I füss dad armonisar ils statüts da l'UdG cun quels da tshellas uniuns rumantschas.
- Il nom *Uniun dals Grischs* vess eir da gnir reponderà.
- La basa per la restructuraziun vess dad esser l'*expertisa Glaser*. L'UdG dess far ün pass curaschus e na be ün müdamaint da cosmetica.

Votumaziun consultativa:

- Chi es per separar commembranza e Chalender Ladin?
Üna gronda magiorità vuol separar commembranza e Chalender Ladin.
- Chi giavüscha üna cumischiun da restructuraziun?
La radunanza generala es unanimamaing per incumbensar üna cumischiun cun quista lezcha.
- Chi es per tscherchar ün nouv nom?
Üna gronda magiorità dà a la cumischiun la lezcha da far propostas per ün nouv nom.

11. Fixar l'indemnisaziun per la suprastanza

La proposta da laschar l'indemnisaziun per la suprastanza sco fin uossa vain approvada unanimamaing.

12. Fixar la contribuziun annuala

La radunanza decida da laschar la contribuziun annuala (e predscha dal Chalender Ladin) sco fin qua a frs. 16.00.

13. Preventiv 2019

La radunanza approvescha il program da lavur 2018/19 e'l preventiv 2019.

14. Varia

Johannes Flury, president Lia Rumantscha preschainta la creaziun *il Stgilat*, nouv questunari da la gruppa *Medias rumantschas* per eruir ils bsögns a regard medias da la populaziun rumantscha. El constatescha cha pro la discussiun a regard las medias rumantschas nu's doda las vuschs our da L'Engiadina.

Discussiun:

Our dal public vegnan fats ils seguaints votums:

- La cifra da lecturs da La Quotidiana (LQ) in Engiadina es la resposta.
- La prüma retschercha da la Lia Rumantscha es gnüda fatta be cun abunents da LQ.
- La gruppa *Medias rumantschas* fa üna fosa discussiun, ella nu lavura concret per chattar üna nouva soluziun.
- LQ es gnüda concepida a seis temp sco seguonda gazetta sper üna gazetta dal di tudaischa, il problem hoz es cha blers nun han gnanca plü üna gazetta.
- I vegn fat our d'ün problem da la Surselva ün problem da tuot la rumantschia.
- la Surselva dovress alch sumgliaint sco cha l'Engiadina ha.
- I voul blers abunents per avair avuonda entradas per garantir texts da qualità mincha di.
- Üna gazetta dal di in rumantsch es fich greiv da realisar, üna gazetta chi cumpara be üna fin duos jadas l'eivna es plü realistic.
- Üna gazetta rumantscha stess cuntegner pustüt infuormaziuns localas in fuorma dad artichels bain retscherchats.
- I füss da far daplü adöver dals idioms e damain dal rg.
- I füss da separar las regiuns, na lair far alch per tuot la rumantschia.
- Per s'infuormar sur da las actualitats in tshellas regiuns basta la fuorma digitala.
- Ils Ladins han temma cha cun far experimaints vain miss in malura quai ch'els han, nempe la Posta Ladina (PL).
- Ils Ladins ston dar chüra da mantegner la PL.
- Tscherts deficits da PL füssa da corregger p. ex. cha artichels importants vegnan publicats be in lingua tudaischa.

Situaziun cun mezs d'instrucziun rumantschs in scoula:

In ün votum vegna constatà cha las scoulas dovressan daplü material per l'instrucziun in lingua rumantscha e quai in fuorma digitala.

Il president da la Lia Rumantscha respuonda cha las personas d'instrucziun chi'd han quel bsögn vessan da far üna dumonda concreta a la Lia Rumantscha per cha quella possa far pressiu invers il chantun.

Votumaziun sur da l'iniziativa *Be üna lingua estra in scoula primara:*

In ün votum vegna constatà cha l'iniziativa pretenda be üna lingua estra in primara e cha quai füss fich problematic per tuot las scoulas rumantschas. Perquai saja da vuschar *na* a quist'iniziativa.

Pel protocol
l'actuar

Duri Denoth